

นาย อธิพัฒน์ ปั่นเขื่อนขัติ
นักศึกษาฝึกงานสาขาวิศวกรรมสังคม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

“ แรงงานข้ามชาติ คือความก้าวหน้าของประเทศไทย

ต้องดำเนินการช่วยเหลือด้วยความยุติธรรม ”

ช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีความต้องการแรงงานข้ามชาติในจำนวนที่สูงขึ้น ปัจจัยส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และมีความจำเป็นที่จะต้องรับแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาทดแทน เพื่อรักษาไว้ซึ่งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ทางสังคม ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนแรงงานข้ามชาติกว่า 4 ล้านคน(กระทรวงแรงงาน, 2560) และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานข้ามชาติที่ทำงานในภาคธุรกิจอาหารแปรรูปและกิจการประมงหรือลูกเรือประมง ซึ่งประเทศไทยมีการเปิดรับแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงาน โดยแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานนั้นมีหลายรูปแบบทั้งเด็กและผู้ใหญ่ รวมไปถึงการเข้ามาทำงานแบบถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย จึงทำให้แรงงานข้ามชาติจำนวนมากที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยประสบปัญหาในเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิแรงงานและการคุ้มครอง ที่ยังถูกละเมิดถูกข่มขู่กันอย่างไม่มียุทธย่อน

เมื่อปัญหาดังกล่าวก็ได้เข้าสู่กระบวนการทางกฎหมาย โดยผ่านการดำเนินงานของมูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงานซึ่งเป็นองค์กรที่ช่วยเหลือ เพื่อคุ้มครองสิทธิแรงงาน ป้องกันการถูกละเมิดสิทธิ การคุ้มครองและดำเนินการหาความยุติธรรมให้กับผู้ประสบปัญหาที่มาร้องทุกข์ โดยมูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงานมีการดำเนินงานตามขั้นตอนของกระบวนการทางกฎหมาย มีการติดต่อประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการตรวจสอบและควบคุมดูแลสถานประกอบการที่ปฏิบัติต่อแรงงานในทางมิชอบ เนื่องจากแต่ละเคสมีปัญหาที่แตกต่างกัน การดำเนินการก็ต่างกันออกไปเช่นเดียวกัน โดยขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการคุ้มครอง รวมถึงปัญหาต่าง ๆ ด้านแรงงาน เพื่อป้องกันการใช้แรงงานเด็ก แรงงานบังคับและการคุ้มครอง มูลนิธิฯ ยังมีดำเนินการช่วยเหลือและการแก้ไขปัญหาการคุ้มครองด้านแรงงานอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดผลชัดเจนเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องเผชิญกับปัญหาเมื่อแรงงานข้ามชาติยังคงพบปัญหาต่าง ๆ อย่างมากมายและยังเป็นปัญหาในรูปแบบเดิม ๆ เช่น การเปลี่ยนนายจ้าง การถูกยึดเอกสารประจำตัว ปัญหาในการขึ้นทะเบียน การแสวงหาประโยชน์จากเหล่านายหน้า การประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน ปัญหาในการเข้าถึงสิทธิเรื่องหลักประกัน

สุขภาพ การเข้าถึงระบบประกันสังคม อิทธิพลจากนายจ้างและนายหน้า การถูกข่มขู่คุกคาม บังคับ ซึ่งยังคงปรากฏให้เห็นอย่างต่อเนื่อง จนเป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับการอยู่ในสถานการณ์ของประเทศที่ต้องเฝ้าระวังในการถูกละเมิดสิทธิแรงงานและการค้ามนุษย์

ภาพถ่าย : ห้องสอบสวน สำนักงานอัยการจังหวัดนนทบุรี

เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้นควรได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องและชัดเจนเป็นรูปธรรม จึงมีข้อเสนอแนะให้ รัฐบาลควรมีการจัดทำระบบลงทะเบียนแรงงานข้ามชาติโดยคำนึงถึงสิทธิต่าง ๆ ที่แรงงานควรได้รับ เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการกับแรงงานที่ประสบปัญหา โดยจัดระยะเวลาที่เปิดจดทะเบียนให้เหมาะสม ประเภทกิจการที่เปิดให้จ้างแรงงานข้ามชาติจดทะเบียน โดยต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงกับงานที่แรงงานข้ามชาติทำอยู่และภาครัฐควรขยายเวลาพิสูจน์สัญชาติต่อไปอีก เพื่อหน่วยงานต่าง ๆ สามารถเตรียมงานและปฏิบัติงานได้และจัดระบบการจ้างงานชายแดนให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการจ้างแรงงานในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น รัฐบาลต้องกำหนดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในทุกระดับ ต่อการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติที่มีการย้ายถิ่นในภูมิภาค ลดขั้นตอนที่ยุ่งยาก เพื่อให้เกิดแรงจูงใจให้แรงงานและนายจ้างเข้ามาจดทะเบียนมากขึ้น รัฐบาลควรมีมาตรการเร่งด่วนที่จะทำ ให้มีการบังคับใช้กฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของแรงงานข้ามชาติและแรงงานข้ามชาติควรได้รับสิทธิที่เป็นมาตรฐานเดียวกันกับคนไทยตามหลักของสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะในเรื่องการคุ้มครองสิทธิแรงงาน การร้องทุกข์ การได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้เรื่องสิทธิและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานอย่างรอบด้าน รัฐบาลต้องมีมาตรการในการจัดขบวนกรนายหน้าหน้าที่แสวงหาประโยชน์จากแรงงานข้ามชาติ และตรวจสอบป้องกันปราบปราม และลงโทษนายหน้า ผู้ประกอบการ ผู้สนับสนุนและเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนร่วมในการทำความผิดฐานลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานเข้าเมืองผิดกฎหมายหรือการค้ามนุษย์อย่างเข้มงวด

และจริงจัง อีกทั้ง รัฐบาลควรแก้ไขกฎหมายการกำหนดเกณฑ์ให้เกณฑ์อายุขั้นต่ำของแรงงาน คือ อายุ 18 ปี บริบูรณ์ เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กพร้อมทั้งป้องกันและปราบปรามการใช้แรงงานเด็กอย่างจริงจัง (ข่าวแรงงาน, 2559) สิ่งที่สำคัญที่ควรคำนึงถึงต่อแรงงานข้ามชาติ คือ การเคารพสิทธิของแรงงานตามหลัก สิทธิมนุษยชน และปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน ดำเนินงานให้แรงงานข้ามชาติปฏิบัติงานได้อย่างปลอดภัย และมีอยู่ในสภาพแวดล้อมของการทำงานที่ดีต่อสุขอนามัยของแรงงาน โดยจัดให้มีมาตรการป้องกันการเกิด อุบัติเหตุระหว่างการทำงานและเปิด โอกาสให้แรงงานข้ามชาติสามารถแสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียน เกี่ยวกับการถูกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมหรือการกระทำที่ไม่ถูกต้องในสถานที่ทำงาน(Sahakol, ม.ป.ป.)

ผู้ตรวจ

นางสาวทิวพร อิมสกุล (พีดา)

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงแรงงาน. (2560). ก.แรงงาน ดูแลแรงงานต่างด้าวเป็นมาตรฐานสากล และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.

[ออนไลน์]. จาก <http://www.mol.go.th/content/57337/1488083954> สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2561

ข่าวแรงงาน. (2559). เสนอรัฐไทยดูแลสิทธิสวัสดิการแรงงานข้ามชาติ ขจัดกระบวนการค้ามนุษย์.

[ออนไลน์]. จาก <http://voicelabour.org-3/> สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2561

Sahakol. (ม.ป.ป.). การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม. [ออนไลน์]. จาก

<http://www.sahakol.com/csr/policy-4/> สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2561